

C y b e r s p a c e

(Vypracovala **Tereza Murysová**)

Toto je referát o cyberspaceu. Jeho úkolem je podat typologicky kompletní výklad fenoménu cyberspace.

Termín cyberspace prý jako první použil spisovatel sci-fi románů William Gibson ve své knize Neuromancer. Jeho definice tohoto termínu: "Cyberspace je konsenzuální halucinace" je však příliš vágní, a proto ji zde neuvádím.

Cyberspace v mém doslovném překladu zní: Virtuální (životní) prostor. Předpona cyber znamená cybernetic, tedy výpočetní techniku, dá se tedy říci, že cyberspace je (nový) životní prostor přístupný člověku od objevu výpočetní techniky.

Výpočetní technika se rozvíjí velmi rychle. Úměrně tomu se cyberspace rozrůstá co do kvality i kvantity. Použiju personifikaci, že jde o růst organický. Mám tím na mysli, že cyberspace je autonomním prostředím, autonomní (umělou) realitou, světem, který se vyvíjí v rámci svých vnitřních zákonitostí a možností.

Cyberspace je ovšem lidské dílo, a proto je jeho růst určován kulturním růstem člověka. Z tohoto pohledu tedy můžeme rozumět cyberspace a cyberkulturu jako "podadresář" kultury člověka obecně. Termín kultura zde užívám v nejširším slova významu jako vzrůst, život obecně, životní formu. Termínem cyberspace označujeme jak samotnou existenci cyberspaceu, tak jeho (lidské) využití.

Vysvětlení významu cyberspaceu z hlediska způsobu jeho existence:

1. Technická existence.

- a) hardware: Cyberspace je síťové propojení počítačů.
- b) software: Cyberspace jsou služby síťových operačních systémů, síťových aplikací, softwarových prostředí : email space, usenet, FTP space, telnet space, wais space, gopher space, finger space, commercial online services, MUD (multi user dimension)...

2. Ekonomická existence:

Cyberspace je levné spojení všech uzlů sítí. (Cena není závislá na vzdálenosti, kterou komunikace překonává).

3. Právní existence.

Cyberspace je právní objekt. Vztahují se na něj proto právní normy: (např. svoboda projevu, zákaz šíření dětské pornografie, autorská práva atd.).

4. Politická existence.

Cyberspace je politickým problémem.

5. Model Cyberspaceu:

Cyberspace je provázané propojení všech uzlů sítí. Cyberspace je virtuální svět, není řízen pouze z jednoho centra, (má hierarchickou strukturu), jeho způsob bytí, i jeho konkrétní obsah, je výsledkem interakce.

Tím jsme typologicky vyčerpali jednotlivé významy, tj. způsoby bytí Cyberspaceu a nyní vyložíme způsoby jeho lidského využití.

1. Cyberspace jako práce

Stále více firem a podniků využívá cyberspaceu jako svého pracovního prostředí. Proto znalost práce v Cyberspaceu je již v řadě oborů podmínkou získání zaměstnání. (bankovníctví, knihovnictví, TV průmysl, zábavní průmysl, úřady, instituce,)

2. Cyberspace jako zábava

Stále více lidí využívá cyberspaceu jako místa sloužícího k zábavě, vlní se v cyberspaceu a skrze cyberspace svým zájmům, hrám ... Šešeno vtipně, cyberspace je místem, kde se v žádném případě nemůže stát, že by tam umřel pes. (Leda ten Neffův, Neviditelný).

3. Cyberspace jako životní styl.

Cyberspace se stal životním stylem (nejen) mladé generace. Kyberkultura je novou životní formou. Cyberspace je důležitou součástí současného světa, významnou měrou spolurobá jeho tvář.

4. Cyberspace jako problém

Stále více lidí se zamýšlí nad problémem cyberspaceu. (Nebo stále více lidí si uvědomuje důležitost a význam cyberspaceu).

Cyberspace produkuje (typologicky vzato) tyto problémy, nad nimiž se zamýšlejí odborníci reprezentující tyto obory:

a) filosofické

(Heideggerova ontologická kategorie "bytí ve světě" vyžaduje doplnění o další ontologickou kategorii: "bytí v počítači". Důsledek tohoto pro filosofii může být převratný. (Dožijeme se "virtuálního existenciálu?").

b) psychologické

Cyberspace je problém také pro psychologii. Moderní psychologové zejména řeší otázky lidské komunikace v cyberspaceu, mezilidských vztahů v cyberspaceu, problém psychické identity účastníků cyberspaceu (zejména problém sebeidentifikace s postavou "AVATARA", tj. kreace vlastní (virtuální) identity a z toho vyplývajících společenských rolí, které s touto identitou na sebe lidé svobodně berou, dále problematika volného času, zábavy realizované v cyberspaceu atd.

c) sociologické

Zdá se, že objev Cyberspaceu s sebou (při)nese změny ve způsobu fungování (a snad i v samotném rozvržení) lidské společnosti. Nově se řeší problém odcizení: Zde se různí sociologové ve svém vidění liší: Jedni říkají, že dojde k nárůstu výskytu tohoto fenoménu, jiní se domnívají, že cyberspace tento problém dokáže sám nově řešit. (Tím, že smíší přirozený svět se světem vědy a techniky: Právě cyberspace je prý tímto řešením. Na jedné straně vyspělé a složité technologie a na druhé straně intuitivní ovládnutí, respektující pohodlí a zvyky uživatelů).

Cyberspace je také nepochybně symbolem světov, integrace a globalizace. Sociologové upozorňují, že v "globálním světě" budou existovat globální problémy. "Lokální" bude mít globální dosah. Samotný způsob fungování lidské společnosti se tím od základu změní.

d) politické

Pro řadu politických systémů představuje cyberspace reálný politický problém. Například totalitní anebo konzervativně nábožensko-fundamentální režimy řídicí politický život v zemi prostřednictvím svých ideologií, jsou ve svém fungování cyberspacem reálně ohroženy. Svobodným přísunem necenzurovaných informací se ruší kontrola státu nad myšlením občanů, je zaručena svoboda projevu, sdružování, občané se mohou účastnit všech aktivit provozovaných v cyberspaceu).

e) kulturní

Cyberspace je nový kulturní fenomén. Současní umělci cyberspace objevují, alokují, využívají. Na internetu pod různými klíčovými slovy (např. "cyberspace", "cyberculture"), je možné vyhledat a seznámit se s výsledky jejich práce a přemýšlení. V současnosti existuje na internetu mnoho časopisů, které se této problematice věnují. (Např. CTHEORY).

Raketový rozvoj hardwaru i softwaru v současnosti vytváří megaexpansi cyberspaceu. Definujeme-li cyberspace jako bytí v počítači, pak s rozvojem kapacity elektronických médií (disků a pamětí) přibývá v cyberspaceu "místa", prostoru...

Tento prostor je člověkem v současnosti objevován, alokovan, využíván. Nicméně rozvoj cyberspaceu probíhá a probíhá tak rychle, že lidé často ani nestačí vymyslet všechny možnosti a důsledky tohoto nového fenoménu pro svůj život. Četla jsem mnoho textů na internetu, které se nějakým způsobem k tématu cyberspaceu stavily. Tyto texty často vynikaly emotivností, která je důkazem toho, že cyberspace je již vnímán jako nový životní styl, jako nová životní forma a že problémy cyberspaceu se stávají problémem lidí. To dokazuje, že cyberspace se stal jedním z prostředí, v němž probíhá lidský život.

Kromě toho, že cyberspace je problémem (jako může být problémem každý fenomén), je cyberspace také řešením právě určitých lidských problémů a potřeb.

Cyberspace řeší novým způsobem např. tyto problémy a potřeby:

1. Mezilidské interakce (komunikace).
2. Poznávání nových věcí (učení, cestování).
3. Získávání vědomostí, orientace ve světě.
4. Přístup k informacím (knihovny, infocentra).
5. Zábava
6. Obchod (nákup a prodej).
7. Potřeba projevu a práce (aktivita).

Tato nová řešení lidských potřeb dohromady vytvářejí novou životní normu. Životní norma určuje životní styl. Životní styl cyberspaceu je zahrnut v termínu cyberkultura. A ta se teprve rozvíjí. Takže je dnes ještě těžké vymezit její přesný tvar. Navíc onen "přesný tvar" je problematický pojem - cyberspace je životní prostor natolik dynamický, natolik proměnlivý, že pracovat s termíny "přesnost", "jistota", "stálost", "stabilita", se nezdá

být pøíliš efektivní. Proto se teoretikové cyberspaceu rekrutují spíše z filosofických pozic postmodernismu, který se zdá být na problematiku dynamických (a chaotických) struktur lépe terminologicko-pojmovì vybaven.
(Timothy Leary, Michel Foucault, Jean Baudrillard).